14/08/2022

Στα βήματα της Παναγιάς στη Στερεά Ελλάδα

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η Κοίμηση της Θεοτόκου, αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες γιορτές της Ορθόδοξης Εκκλησίας γιορτάζεται με ιδιαίτερη λαμπρότητα σε όλη τη Στερεά Ελλάδα.

Στο Καρπενήσι η Παναγία η Προυσού και η Παναγία Τατάρνας, στη Θήβα η Μεγάλη Παναγιά και στον Ορχομενό η Παναγία η Σκριπού, οι Μονές Αγάθωνος και Δαμάστας, η Παναγιά Γαυριώτισσα στην Αμφίκλεια, η Αντίνιτσα βόρεια της Λαμίας, η Προυσιώτισσα στις Βαρδάτες στη Φθιώτιδα, η Παναγία της Βαρνάκοβας στη Φωκίδα, της Παναγίας της Φανερωμένης Αρτάκης, της Χιλιαδούς, της Ντινιούς στην Ιστιαία, και της Κοιμήσεως Θεοτόκου Μάτζαρη Οξυλίθου είναι ορισμένα μόνο από τα μοναστήρια και τις εκκλησίες, αφιερωμένες στην Μεγαλόχαρη σε όλη τη Στερεά Ελλάδα.

Ακόμα το «Πάσχα του καλοκαιριού» για το μεγαλύτερο μέρος των ορεινών χωριών στη Δυτική Φθιώτιδα, την Ευρυτανία και την ορεινή Φωκίδα αποτελεί το ραντεβού γι αυτούς που μετακόμισαν σε άλλους τόπους και οργανώνουν τα ανταμώματα και τα πανηγύρια.

Παναγία Προυσιώτισσα: Η κυρά της Ρούμελης

Στο κέντρο καταπράσινων και πανύψηλων βουνών, στα νότια του νομού Ευρυτανίας και μόλις 36 χιλιόμετρα από το Καρπενήσι, βρίσκεται εδώ και περίπου χίλια χρόνια το ιστορικό και σε όλους ακουστό μοναστήρι της Κυράς της Ρούμελης, της Παναγίας της Προυσιώτισσας περιτριγυρισμένο από απότομους και άγριους βράχους που προκαλούν δέος και μόνο που τους ατενίζεις.

Το μοναστήρι είναι ιστορικό, αγιασμένο που η φήμη του ξεπέρασε τα στενά όρια της Ρούμελης, της Θεσσαλίας αλλά και της χώρας. Κατά χιλιάδες προστρέχουν οι πιστοί στη χάρη της, άλλοι να την επικαλεστούν και άλλοι θερμά να την ευχαριστήσουν.

Όχι μόνο τον Αύγουστο όπου και εορτάζει το μοναστήρι (στις 23 Αυγούστου ημέρα αποδόσεως της Κοίμησης της Θεοτόκου και συνάμα ημέρα ευρέσεως της θαυματουργού εικόνας) αλλά και όλο το χρόνο, άνθρωποι γονατιστοί, άλλοι με λαμπάδες και τάματα, μάνες με παιδιά στην αγκαλιά, ηλικιωμένοι που με δυσκολία περπατούν, νέοι που ζητούν την παρηγοριά, γονείς με τα παιδιά τους.

Όλοι προσμένουν καρτερικά στη σειρά, για να φτάσουν στο μικρό και σκοτεινό ναό, καθολικό της Ιεράς Μονής, για να φτάσουν στη Χάρη Της, να ακουμπήσουν τα γεμάτα πίστη χείλη τους στην σεβάσμια εικόνα της Παναγίας, να λάβουν τις δωρεές Της και τις ευλογίες Της.

Η Παναγία της Τατάρνας

Με φόντο την Λίμνη των Κρεμαστών στα όρια τη Ευρυτανίας με την Αιτωλοακαρνανίας δεσπόζει στη νέα της θέση η Παναγία η Τατάρνα.

Το καινούργιο μοναστήρι άρχισε να κτίζεται το 1970, σε απόσταση 500μ. νοτιανατολικά από το παλαιό. Σήμερα υπάρχουν ελάχιστα λείψανα του μοναστηριού του 1556 στην θέση Παλιομονάστηρο.

Η παράδοση τοποθετεί την ίδρυση του Μοναστηριού στις αρχές του 12ου αιώνα, συγκεκριμένα στο 1111.

«Βασιλομονάστηρο» το αποκαλούσαν οι παλαιοί και πίστευαν πως το έχτισε η Αγία

Θεοδώρα, Βασίλισσα της Άρτας χωρίς όμως να ισχύει καθώς η Άγια αυτή Βασίλισσα έζησε 100 χρόνια αργότερα.

Το μοναστήρι βούλιαξε το 1963 καθώς σημειώθηκε κατολίσθηση στην περιοχή.

Κάθε χρόνο τον Δεκαπενταύγουστο στη χάρη Της χιλιάδες είναι οι επισκέπτες που φτάνουν μέχρι εκεί να προσκυνήσουν.

Η Παναγιά του Αγάθωνα

Στην Φθιώτιδα το Μοναστήρι του Αγάθωνα -που βρίσκεται σε υψόμετρο περίπου 600 μέτρων 30 χιλιόμετρα δυτικά της Λαμίας, στην περιοχή της Υπάτης- είναι σημείο αναφοράς μιας και εορτάζει το, Δεκαπενταύγουστο και δέχεται χιλιάδες επισκέπτες απ’ όλον τον κόσμο.

Μάλιστα φέτος η ανακατάταξη του γέροντα Βησσαρίωνα έχει φέρει πολύ ποιο κοντά του πιστούς στο Μοναστήρι και έχει γίνει πλέον σημείο προορισμούς για το τουριστικό ρεύμα που προκαλεί ο εκκλησιαστικός τουρισμός.

Το παλιό Μοναστήρι, που ασκήτευε ο Όσιος Αγάθωνας και βρισκόταν στα όρια των γειτονικών χωριών Λυχνού και Καστανιάς, έπαθε καθίζηση και η εικόνα της Παναγίας εξαφανίστηκε, για να βρεθεί σε φωτόλουστη σπηλιά και εκεί, κοντά στη σημερινή του θέση, να κτίσει το μοναστήρι τον 14ο με 15ο αιώνα.

Ακόμη και σήμερα οι κάτοικοι των γύρω χωριών μιλούν για την ύπαρξη «στα παλιά χρόνια» μοναστηριού στο νοτιοδυτικό μέρος του χωριού σε κοντινή θέση, που καλείται «Παλιομονάστηρο». Στο μοναστήρι αυτό, πάντοτε σύμφωνα με την παράδοση, ασκήτευε ο μοναχός Αγάθωνας.

Ωστόσο δεν είναι λίγα τα Μοναστήρια στη Φθιώτιδα που είναι αφιερωμένα στην Παναγιά.

Μεταξύ αυτών η Παναγία η Δαμάστα που είναι στις βορεινές πλαγιές του Καλλίδρομου όρους σε υψόμετρο 740 μ. και 23 χιλιόμετρα μακριά από τη Λαμία.

Η Μεταμόρφωση Σωτήρος 4 χιλιόμετρα πάνω από τη λουτρόπολη των Καμμένων Βούρλων. Βρίσκεται σε μια επιβλητική θέση σε υψόμετρο 300 μ. έχει μπροστά του τον Β. Ευβοϊκό

Η Παναγία η Γαυριώτισσα δεσπόζει πάνω από την Αμφίκλεια σε υψόμετρο 800μ.΄Είναι ένα μοναστήρι στις πλαγιές του Παρνασσού που έχει χτιστεί το 1755.

Το Μοναστήρι της Κοιμήσεως της Θεοτόκου είναι κτισμένο σε υψόμετρο 720 μ.

στη βορειοανατολική πλευρά του Παρνασσού στην κεντρική Λοκρίδα και απέχει 12 χιλιόμετρα από την Κάτω Τιθορέα.

Το Μοναστήρι της Παναγίας της Ελεούσας είναι χτισμένο στο χωριό Ξυνιάδα Δομοκού. Το Μοναστήρι κτίσθηκε το 1962 όταν ο νυν ηγούμενος του Μοναστηριού οραματίστηκε την εμφάνιση της Παναγίας και υπέδειξε στους κατοίκους του χωριού το σημείο ύπαρξης της εικόνα της Παναγίας και η οποία βρέθηκε στη συνέχεια και στη χάρη της χτίστηκε το Μοναστήρι

Το Μοναστήρι της Παναγίας της Αντίνιτσας βρίσκεται στις πλαγιές του όρους Όθρυς 20 χιλιόμετρα βόρεια της Λαμίας. Κατά την επανάσταση του 1821 έλαβε ενεργό μέρος και απετέλεσε κέντρο αντίστασης και ορμητήριο των αγωνιστών. Το Μοναστήρι καταστράφηκε ολοσχερώς από τις κατοχικές δυνάμεις το 1944 και η αναστήλωση του άρχισε και πάλι στην δεκαετία του 1960

Εύβοια: Το πανηγύρι του Οξυλίθου

Στην Εύβοια τον Δεκαπενταύγουστο όσοι βρεθούν θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν τη Θεία Λειτουργία σε μια από τις πολλές γραφικές εκκλησίες που υπάρχουν και οι οποίες είναι αφιερωμένες στην Κοίμηση της Θεοτόκου, ενώ όσοι είναι λάτρεις της παράδοσης και των πανηγυριών έχουν εξίσου την ευκαιρία να βρεθούν σε ένα από τα καθιερωμένα πανηγύρια που γίνονται σε πολλά μέρη της Εύβοιας.

Στην Κεντρική Εύβοια το γνωστότερο όλων είναι το πανηγύρι του Οξυλίθου, στο οποίο νέοι και νέες μαζεύονται την παραμονή της γιορτής της Παναγίας και φτιάχνουν το πατροπαράδοτο στιφάδο, ενώ την επομένη στήνεται γλέντι στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας, όπου επισκέπτες και κάτοικοι έχουν την ευκαιρία να γευτούν το στιφάδο και να γλεντήσουν.

Στη Βόρεια Εύβοια η Παναγία της Λιχάδας είναι εξίσου γνωστή για το πανηγύρι της, ενώ λίγο πιο έξω από τη Χαλκίδα και πιο συγκεκριμένα στη παραλία Χιλιαδού τελείται η καθιερωμένη λειτουργία στο απόμερο αλλά πολύ όμορφο εκκλησάκι της Παναγίας.

Στα Ψαχνά και στην Ιερά Μονή Γοργοϋπήκοου γίνεται παραδοσιακή λιτανεία του Επιταφίου της Παναγίας σύμφωνα με την τάξη του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, ενώ στην εκκλησία της Παναγίας στο Βασιλικό τελείται κάθε χρόνο πανηγύρι στο δεύτερο δημοτικό σχολείο.

Άλλα γνωστά πανηγύρια της Παναγίας στην Εύβοια είναι στο Γυμνό, στην Αγία Άννα, στα Φύλλα, της Παναγίας της Περιβλέπτου στα Πολιτικά, στη Στενή, στους

Στρόπωνες, στον Πάλιουρα και σε πολλά άλλα χωριά της Εύβοιας.

Πηγή: ΑΠΕ – ΜΠΕ